

Для розширення іноземного капіталовкладення необхідно вдосконалювати законодавчу і нормативну бази, покращувати організацію роботи з іноземними інвесторами. Але головною умовою позитивних зрушень в інвестиційному кліматі є початок стійкого економічного росту, що сприятиме розширенню внутрішнього ринку, в якому особливо зацікавлені іноземні інвестори.

Література

1. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: <http://economic-ua.com/articles/29673>
2. **Іваненко-Свиницька І.Є.** Іноземні інвестиції в Україні: стан та можливості залучення// Формування ринкових відносин в Україні. – 2003, № 4 (23). – С. 43.
3. **Баласинович Б.О., Ріхард Меркер.** Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України// Дослідження соціально-економічних проблем перехідного періоду, вип. III/ ЧТЕІ КНТЕУ. – Чернівці. – С. 34-41. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: <http://www.eco.com.ua/cgi-bin/index.cgi?id=1783>
4. **Екологія входить у ринок.** Ольга Попова. Дзеркало тижня On The WEB. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: <http://www.zn.kiev.ua/ie/show/364/32523/>.
5. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: http://www.niurr.gov.ua/ukr/econom/invest/rozdil_2-2.htm.
6. **Прямые иностранные инвестиции для России: стратегия возрождения промышленности.** – М.: Финансы и статистика, 1999 С. 15.
7. **Любен Кирев.** За и против иностранных инвестиций// Проблемы развития внешне-экономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: Сб. научн. тр. – Донецк: ДонНУ. – 2000, ч. 2. – 252 с.
8. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: http://www.greenparty.org.ua/ua/about/news_pzu/.
9. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: <http://www.rionews.com.ua/statja.php>.
10. **Мацука В.Н.** Методи регулювання міжнародної інвестиційної діяльності на національному рівні// Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: Сб. научн. тр. – Донецк: ДонНУ, 2002. – 678 с.

УДК 3338.45:624:349.442](447) *Магістрант Н.О. Феньо; доц. В.Є. Швець, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ БУДІВНИЦТВА

Запропоновано підхід до формування документального забезпечення та організації екологічної експертизи, який передбачає скорочення процесу отримання дозволів, проектів, погоджень, зменшення витрат суб'єктів будівництва, а також заборону на отримання документального забезпечення, яке може призвести до екологічної чи технологічної катастрофи.

Ключові слова: будівництво, документальне забезпечення, екологічна експертиза, суб'єкти будівництва.

Master's degree N.O. Fenio; assoc. prof. V.Ye. Shvec' – L'viv NU named after Ivan Franko

The relevant problems in creating of documental ensuring and organizing of ecological assessment building

This article offers approach to creating of documental ensuring and organizing of ecological assessment, which means reducing the period of receiving permissions projects,

consent decreasing costs of building's subjects and also ban to receiving documental ensuring that can lead to the ecological or technological disaster.

Keywords: building, documental ensuring, ecological assessment, subjects of building.

Будівельна галузь є однією з найважливіших галузей національної економіки, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання в країні. Важливість цієї галузі для економіки будь-якої країни можна пояснити таким чином: капітальне будівництво, напевно, як ніяка інша галузь економіки, створює велику кількість робочих місць і споживає продукцію багатьох галузей національної економіки. На розвиток будівельного виробництва впливає значна кількість факторів, серед яких вагоме місце посідає процедура документального забезпечення, а також правильна його організація.

Упродовж 2007 р. будівництво динамічно розвивалося. Високі темпи на початку року (переважно за рахунок ефекту низької статистичної бази 2005 та 2006 р.) змінились сталою динамікою розвитку (див. табл. 1).

Табл. 1. Аналіз обсягу реалізованої будівельної продукції

Показник	2002	2003	2004	2005	2006
Обсяг реалізованої будівельної продукції, млн. грн.	19853	29174	46425	51482	71913

Найбільший вплив на динаміку розвитку будівельної діяльності у 2007 р. справляло будівництво будівель, яке зросло на 16,6 %. Одночасно, стримуючими чинниками було скорочення обсягів робіт з будівництва магістральних трубопроводів, ліній зв'язку та енергопостачання (на 11 %); будівництва підприємств енергетики, добувної й переробної промисловості (на 12,2 %); будівництва місцевих трубопроводів, ліній зв'язку та енергопостачання (на 2,1 %).

Збільшення обсягів інвестування у найбільш привабливі сфери економіки, бюджетна підтримка заходів з поліпшення інфраструктури країни, а також зростання капіталовкладень населення у житлове будівництво були головними чинниками розвитку будівельного сектора.

Початок будівництва, його подальше провадження та завершення постійно супроводжуються необхідністю підготовки та отримання документального забезпечення. Під документальним забезпеченням розуміють сукупність різного роду документів, проектів, дозволів, погоджень на будівництво. Кількість таких документів є значною, процес їх отримання, як правило, досить тривалий, а також невідповідність отриманих дозволів чинному законодавству України, що і є основними проблемами у будівництві. Однак, здійснення будівництва без належного оформлення документів загрожує суб'єктам будівництва істотними санкціями.

Аналізуючи зміст документального забезпечення у сфері будівництва, процес оформлення необхідних документів можна розділити на ряд послідовних етапів, які є обов'язковими як для підрядного, так і для господарського способу будівництва (див. табл. 2).

Табл. 2. Основні етапи процедури оформлення документів

Етапи	Процедури
1.	Оформлення дозволу на будівництво
2.	Отримання вихідних даних на проектування
3.	Підготовка проектної документації
4.	Державна експертиза проекту
5.	Погодження та затвердження проекту
6.	Отримання дозволу на виконання будівельних робіт
7.	Завершення будівництва

Кожний з цих етапів необхідно пройти через органи дозвільних центрів для того, щоб отримати дозволи для проведення будівництва. За умови надання всіх необхідних документів на будівництво дозвільні центри опрацьовують дані і видають та реєструють документальне забезпечення у визначені законодавством терміни [2]. Одним із основних етапів вважається державна експертиза проекту.

Передпроектна документація і проектно-кошторисна документація перед їх затвердженням підлягають комплексній державній експертизі, яка охоплює:

- державну інвестиційну експертизу;
- державну санітарно-гігієнічну експертизу;
- державну екологічну експертизу проектів будівництва об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку;
- державну експертизу проектно-кошторисної документації у частині пожежної безпеки;
- державну експертизу проектів будівництва об'єктів виробничого призначення у частині охорони праці;
- державну експертизу інвестиційних програм, що стосуються енергозбереження та енерготехнологічної частини проектно-кошторисної документації;
- державну експертизу проектів будівництва потенційно небезпечних об'єктів виробничого призначення у частині протипожежного захисту.

Одним із обов'язкових погоджень, на які необхідно звернути увагу, є державна екологічна експертиза. Екологічна експертиза в Україні – вид науково-практичної діяльності спеціально уповноважених державних органів, еколого-експертних формувань та об'єднань громадян, що ґрунтується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці передпроектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація і дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища, і спрямована на підготовку висновків про відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Будь-яке розміщення об'єктів виробничого призначення не може розпочатися без позитивного висновку такої експертизи [1].

Основними завданнями екологічної експертизи є визначення ступеня екологічного ризику і безпеки запланованої чи здійснюваної діяльності, організація комплексної, науково обґрунтованої оцінки об'єктів екологічної ек-

спертизи, встановлення відповідності об'єктів експертизи вимогам екологічного законодавства, будівельних норм і правил.

За умови надання всіх необхідних документів еколого-експертна комісія проводить опрацювання матеріалів у визначені законодавством терміни:

1) групами спеціалістів еколого-експертних підрозділів, установ чи організацій спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів – до 45 календарних днів з продовженням у разі потреби до 60 днів, а у виняткових випадках, залежно від складності проблеми – до 120 днів;

2) спеціально створеними міжгалузевими еколого-експертними комісіями чи іншими спеціалізованими організаціями – до 90 календарних днів;

3) за доопрацьованими матеріалами відповідно до висновків попередньої екологічної експертизи – до 30 календарних днів. Початком державної екологічної експертизи вважається день подання еколого-експертному органу комплексу необхідних матеріалів і документів, а у разі необхідності і додаткової науково-дослідної інформації з тих питань, що виникли під час проведення експертизи [1].

До документації на об'єкти екологічної експертизи додаються обґрунтування щодо забезпечення екологічної безпеки запланованої чи здійснюваної діяльності з комплексною еколого-економічною оцінкою існуючого чи передбачуваного впливу на стан навколишнього природного середовища, оцінкою екологічного ризику та з альтернативними прогностичними варіантами зменшення цього впливу.

Особи, які передають документацію на об'єкти екологічної експертизи, в разі необхідності організують і фінансують проведення додаткових досліджень, пошукових і експертних робіт, забезпечують гласність і враховують громадську думку щодо запланованої чи здійснюваної діяльності, гарантують достовірність попередньої оцінки впливу на навколишнє природне середовище, що відображається в заяві про екологічні наслідки діяльності.

Висновки державної екологічної експертизи повинні містити оцінку екологічної допустимості і можливості прийняття рішень щодо об'єкта екологічної експертизи та враховувати соціально-економічні наслідки.

У разі негативної оцінки об'єктів державної екологічної експертизи замовник зобов'язаний забезпечити їх доопрацювання відповідно до вимог еколого-експертного висновку і своєчасну передачу матеріалів на додаткову державну екологічну експертизу. Позитивні висновки державної екологічної експертизи є підставою для відкриття фінансування проектів, програм. Без позитивних висновків державної екологічної експертизи реалізація проектів будівництва забороняється [4].

Позитивний висновок державної екологічної експертизи є дійсним протягом трьох років від дня його видачі. Якщо за цей час не розпочато реалізацію рішення щодо об'єкта державної екологічної експертизи, то він підлягає новій державній екологічній експертизі. Отримання іншого документального забезпечення вимагає витрачання у юридичних осіб ще додаткового часу.

Останніми роками в Україні склалася ситуація, за якої широкого розповсюдження набуло самовільне будівництво. Досить часто будівництво починається без проекту кошторисної документації, чи без дозволу інспекції ар-

хітектурно-будівельного контролю на виконання будівельно-монтажних робіт. Така ситуація створилася тому, що в державі недостатня організація будівельно-архітектурного контролю і державної експертизи проектів.

Однак, недотримання державних стандартів, норм і правил під час проектування, розміщення, будівництва і реконструкції, а так само прийняття в експлуатацію об'єктів чи споруд, зведених з порушенням законодавства, тягне за собою накладення штрафу на громадян від одного до десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян [3].

Великі затрати часу та невідповідність оформлення документального забезпечення виступає основною організаційною проблемою, яка досить істотно впливає на діяльність будівельної галузі. По-перше, суб'єкти будівництва, які мають намір розпочати будівництво на земельних ділянках, що належать їм на правах власності чи користування, зобов'язані витратити досить довгий період часу на оформлення документів. По-друге, невідповідність отриманого документального забезпечення може призвести до технологічної або екологічної катастрофи. По-третє, будівельна організація може втратити іноземних або вітчизняних інвесторів через те, що вона не реалізує їхні ідеї довший час.

Розв'язання актуальних проблем формування документального забезпечення будівництва вимагає не лише розуміння сьогоденної ситуації, а й об'єктивної оцінки тих процесів, що відбулися протягом останніх років. Подолання цих організаційних проблем можливе шляхом створення кращих умов для діяльності державних органів, а також насамперед інформаційно-методологічного їх забезпечення. Якість роботи дозвільних центрів значною мірою залежить від місцевої влади, від того, які умови створено для діяльності центрів, чи представники усіх необхідних управлінь залучено до їх роботи. Ефективна робота дозвільних центрів дає змогу скоротити час отримання дозвільних документів, а також зменшити витрати на їх отримання. Серед основних причин є нестача необхідних фахівців. Виконуючи значний обсяг відповідальної роботи, спеціалісти, разом з тим, мають низький статус та низький рівень оплати праці. Метою державних органів має бути підвищення рівня дотримання стандартів, нормативів та інших вимог, встановлених законодавством України. Тому уряду необхідно звернути увагу на період надання документального забезпечення, а також на правильність діяльності дозвільних центрів, які видають різного роду дозволи, проекти, документи, погодження.

Література

1. Закон України "Про екологічну експертизу" із змінами і доповненнями законами України від 6 квітня 2000 року № 1642-III, від 28 листопада 2002 року № 254-IV, від 16 травня 2007 року № 1026-V.
2. Закон України "Про планування і забудову території" " із змінами і доповненнями законами України від 07 лютого 2002 № 3059-III, від 18.11.2004, № 2198 IV, від 22 лютого 2007 року № 703-V.
3. Кодекс України про адміністративне правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X, ст. 96, 97.
4. Царенко О.М., Несветов О.О., Кабацький М.О. Основи екології та економіка природокористування: Навч. пос. – К.: Наука, 2004. – 342 с.